פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים קיט.

מסורת הש"ס

(א) קדר פ"ו ה"ח, ב) [מגילה י.] ירושל' מגילה ספ"א, ג) ספרי ראה פז, ד) ירושל' שם הי"ב, ה) שם הי"א והי"ב, ו) ירושל' פסחים פ"ב ה"ד, מגילה שם, ז) [מגילה.] ספרי שם, ירושל' מגילה פ"א הי"ב, ח) ד"ה קדשים קלים בכל מקום, ט) עי' ל"ק, י) [וש' תו' פסחים לו: ד"ה דאמר]., כ) עיין תוס' לעיל סא. ד"ה מאי:

הגהות הב"ח

(א) גב' ל"ל ר"ל לר' יחזקן אי הכי מעשר שני:

גליון הש"ם

תוב' ד"ה זו וכו' ולא דק. עיין לעיל דף ס ע"ב תוס' ד"ה קסבר:

שינויי נוסחאות

א) בכתה"י וכתיב. וכן בד"ו רפ"ט ופ"ח. וכ"ה יפה מאד. דאינו מבית דאיה מן הכתוב שמלך בחברון ז' שנים כי הימים לא מיימי דאיה לעשרה שמלך שמואל כו', אלא אחר דחסיב החשבון של הפסרים שנה אחר וכתיב וימים כי' וכירושלם מלך ל"ג הרי כ"ג וכשלמה כו'. ומה אין אנו צריכים להגהת הש"ס ברש"י ור' לאלן לות כן). (דק"ס): ב) שנים וביורשלים מלך ל"ג שנים. וארבע דשלמה דכתיב ויחל כו' כל"ל (ש"ס): ג) חלקן הכתוב כדי (ש"ס): ד) כריב כתה"י הגרסא אי הכי מע"ש נמי, ומה"ש הכ"ת, וכ"ה בדפ"ו וכפ"מ. ועי' קר"א שהקשה על נוקח זה דאינו מוכן דאם כל שכן אי לא הוברו הכמות הרי קש"ל אמאי נאכל בכל ערי ישראל, ע"ש: ה) מעשר שני נ"ינתי להתם ונ"ינתי נמי (כ"ס וכ"מ מרש"י): ו) ל"ל ומעשר (ש"ס): ז) ל"ל וכן הוא אומר. וכן לאלן (ש"ס): ח) ר"ש אומר. הטורי אלן כמגילה (ט ע"ב) כתב דע"כ ע"ש הוא כלן, דאל"כ קשה דר"ש אדרבי"ש לקמן בסמוך (דפ"ס). ועי' רד"ל: ט) בי' ל"ל ל"ג שבה שמלך על כל ישראל ח' שנים ולאה לות ל: י) דהאי (ר"ש): יא) נפחלקה (ש"ס): יב) ל"ל אכלת (בגיון): יג) לעיל מספח ראבלת (באה"מ): יד) בנמ' לפניו אינה בר מתנה (הגרי"ב) טו) בכתה"י ופ"מ ביריה. מקדש, דכתיב: טז) בכתה"י הוה: יז) ל"ל בכור (ב"ש): יח) ל"ל דשרך: יט) בכ"ס נוסף והיפוק לי' דאינם נאכלות בכל מושבות אמר ר"ל דאת אומרת חלות תודה: כ) ובטב וגבעון ממטו לחו התם. ל"ב דנהי דממטו ליה התם מ"מ אח"כ יאכל בכל ערי ישראל, ונלא דמסתפינא. ה"ל דהכן אמנם מיכוח מיתתרים, דהרי קושיתם היתה אלינא דר"ש ואליביה ולאי נאלן בנוב ובגבעון. אך מ"מ יש להקשות קושיתם אלינא דר' יהודה (באה"מ): כא) ל"ל קמיצה (הגרי"ב, וכ"ה בדפ"ו):

תורה אור

1. וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלִַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים:
מ"א ב, יא
2. וָחֵל לִבְנוֹת בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשֵׁנִי בְּשְׁנַת אַרְבַּע לְמַלְכוּתוֹ:
דה"ב ג, ב
3. כִּי לֹא בָאתֶם עַד עַתָּה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ:
דברים יב, ט
4. הֵיתָה לִּי נַחֲלָתִי כַּאֲרִיֶה בַּיָּעַר נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל כֵּן שְׂנֵאתִיהָ:
ירמיה יב, ח
5. הָעִיט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הֲעָיט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ אִסְפוּ כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה הַתִּיזוּ לֶאֱכֹלָה:
ירמיה יב, ט
6. וְאֵת מְנוּחָתִי עֲרֵי עַד פֶּה אֲשֶׁר כִּי אוֹתְיָךְ:
תהלים קלב, יד
7. כִּי בָחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ:
תהלים קלב, יג

מוסף רש"י

אל המנוחה זו שילה. שנאמר מלנכות (מגילה י.):

דכתיב א) [1]והימים אשר מלך דוד על ישראל מ' שנה בחברון מלך ז' שנים ב) [וגו'] ובשלמה כתיב [2]ויחל לבנותו בשנת ארבע למלכותו ג) נשתיירו לשילה שלש מאות ושבעים חסר אחת: באו לנוב וגבעון [וכו']: מנא ה"מ דת"ר [3]כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה ד) אל המנוחה זו שילה נחלה זו ירושלי' למה חלקן ה) [4]כדי ליתן היתר בין זה לזה א"ל ריש לקיש לר' יוחנן (ו) מעשר ז) שני ח) נמי ליתני א"ל מעשר ט) [5]שם שם מארון קא ילפי כיון דארון לא הוה מעשר נמי לא הואי אי הכי פסח וקדשים נמי דשם שם מארון ילפי דכיון דארון לא הוה אינהו נמי לא הוו א"ל [דאמר לך] הא מני י) ר"ש היא דאמר אף צבור לא הקריבו אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן אבל חובות שאין קבוע להם זמן הכא והכא לא קרב מעשר כ) בהמה חובות שאין קבוע להן זמן הוא ואיתקש מעשר דגן למעשר בהמה ל) מכלל דלרבי יהודה קרב אין דהאמר רב אדא בר מתנה מעשר שני ומעשר בהמה נאכלין בנוב וגבעון לדברי רבי יהודה והא בעי בירה ולאו תני רב יוסף שלש בירות הן שילה ונוב וגבעון ובית עולמים הוא תני לה והוא אמר לה לאכילת מעשר שני ואליב' דרבי יהודה: באו לירושלים [וכו']: ת"ר [3]כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה מנוחה זו שילה נחלה מ) זו ירושלים ואומר נ) [6]היתה לי נחלתי כאריה ביער ואומר [5]העיט צבוע נחלתי לי העיט סביב עליה דברי רבי יהודה ר"ש נ) אומר מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה ואומר [6]זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה ואומר [7]כי בחר ה' בציון אוה למושב לו בשלמא למ"ד מנוחה זו שילה היינו דכתיב אל המנוחה ואל הנחלה אלא למ"ד מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה אל הנחלה ואל המנוחה מיבעי ליה הכי קאמר לא מיבעיא מנוחה דלא מטיתו אלא אפילו לנחלה נמי לא מטיתו תנא דבי רבי ישמעאל זו וזו שילה רבי שמעון בן יוחי אומר זו וזו ירושלים בשלמא למאן דאמר מנוחה זו שנה הרי ג"ג ואחרנא שמלך שלמה לפני בנין הבית ואותה שנה שלמו אחרנא מאות ושמונים ליליאת מצרים נשתיירו לשילה שס"ט: **מנהני מילי.** שהיה היתר לבמות אחר קדושת שילה משתרבה: **כי לא באתם.** גימי גלגל אל המנוחה וגו': **ולמה חלקן.** הכתוב לכתוב את שניהם: **ליתן היתר בין זה לזה.** דהא י) קרא בהיתר במות דגלגל משתעי וקאמר עד מתי אני אומר לכם אים כל היתר בעיניו כי לא באתם עד עתה וגו' אבל לא משבאתם ומי אין היתר בין זו לזו לא ה"ל למיכתב אלא מנוחה ומדכתיב נחלה ש"מ דה"ק לכו אחר קדושת המנוחה תחזרו להיתר הראשון עד בואכם אל הנחלה: **אי הכי.** דשעת היתר הוא נייתי נמי מעשר שני לנוב וגבעון שהרי נשתלקו יא) כל קדושת שילה ומאי טעם לא תנן במתני' לאוכלו שם: **שם שם.** ואכלתם שם (דברים יב) אי נמי (כי אם) [2] לפני ה' אלהיך (תאכלנו) במקום אשר יבחר לשכן שמו שם (שם יד) ואחרון כתיב (שמות מ) (ונתת) שם את הארון וגו': **וכיון דארון לא הוה.** דכל ימי נוב וגבעון היה הארון בקרית יערים כ' שנה ובעיר דוד עד שנבנה הבית: **פסח וקדשים נמי.** דהא ואכלתם שם דהו נמי כתיב (דברים יב): **מני.** הך מתני' דקתני מעשר שני בכל ערי ישראל ולא היה צריך להכילן שם: **ר"ש היא.** דאמר מוכות שאין קבוע להם זמן לא קרבו בנוב וגבעון והיינו בכוכות ומעשר בהמה וליף טעמא כדאמרן לעיל יב) [דף קיח.] בגלגל וכיון דמעשר בהמה לא הוה התם מעשר דגן נמי לא בעי לאתויי התם דאיתקוש להדדי דכתיב (דברים יד) עשר תעשר ואמרינן בשמי מעשרות הכתוב מדבר במסכת בכורות (דף נג.): **ה"ג אבל לר' יהודה ס"ל דאמר רב אדא בר אהבה** יג) **מעשר שני נאכל בנוב וגבעון לדברי ר' יהודה: והא בעינן בירה** טו). דכתיב (דברים יב) לפני ה' אלהיכם: **נוב וגבעון.** מדא חשיב לה: **זו וזו שילה.** ואפילו הכי יש טז) היתר בתרה דקסבר קדושה ראשונה קדושה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא ובקדושת ירושלים גופה סבירא ליה דיש אחריה היתר כדאמרינן במגילה (דף י.) שמעתי שמקריבין בבית חוניו בזמן הזה ואוקימנא בר' ישמעאל: **זו וזו ירושלים.** ועד שיבנה הבית לא נאסרו הבמות: ויהי

דאמרינן לעיל בפרק קדשי קדשים (דף פ:) ובפרק בתרא דמכות (דף יט:) ובתמורה בפרק אלו קדשים (דף כא.) דבכורים אינם שלא בפני הבית משום דבעי הנאה אחזה ושוק ותרומת לחמי תודה דאמרי' לעיל (דף קח:) נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה משום דבעו תנופה ובכורים נמי בעו תנופה דלא דמי למנחה דקרבה בבמה בלא תנופה לרבנן דפליגי עליה דר' יהודה בתמניתין בפרקין בדפרישית לעיל דמנחה עיקר מלוחה (סמיכה) כא) והקטרה הלכך משום תנופה לא בטלה אבל הני דעיקר מצותן תנופה בטלה תנופה בטלי אינהו: **הא** מני רבי שמעון היא. הכי נמי מלי למימר דבגן היא דאמרי חובות ליחד לא קרבו בשעת היתר הבמות אף בבמת צבור וכן רבי מאיר אלא נקט ר' שמעון משום דעביד הך דרשא עשר תעשר בשני מעשרות הכתוב מדבר: הג"ה **ואיתקש** [מעשר] דגן למעשר בהמה. לעיל בפרק קדשי קדשים (דף פ:) נקט היקשא דמעשר לבצור והכא והתם קני בחדא: **זו** וזו שילה. פירש בקונטרס ואפילו הכי הוי היתר בתרה דקסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא ובקדושת ירושלים גופה סבירא ליה דיש אחריה היתר כדאמרינן במגילה (דף י.) שמעתי שמקריבין בבית חוניו בזמן הזה ואוקימנא בר' ישמעאל עכ"ל ולא ט דק דהתם רבי ישמעאל ב"ר יוסי הוא בתראה בימי רבי ואכתי רבי ישמעאל בן אלישע בר פלוגתיה דר' עקיבא רבו של ר' שמעון בן יוחי וההוא אסיקנא לעיל כ) לפוס חד גירסא דבולי עלמא קדשה ומיהו אי אפשר לומר לדידיה אלא יהא היתר אחר שילה דהא

באו לנוב וגבעון [בו'] קדשים קלים ומעשר שני בכל ערי ישראל. כרש פירקין במתניתין (דף קיב:) פירש בקונטרס מ) דלעיל בבאו לגלגל לא החכר מעשר שני לפי אלא נהגו מעשרות עד לאחר ירושה ושיבה ותימה דהא פריך הכא בגמרא דמעשר שני נמי נקטיה להתם בנוב וגבעון ומסיק דמתני' ר' שמעון היא דאמר חוכות שאין קבוע להם זמן לא קרבו דהיינו בבכור נ) ומעשר בהמה וכיון דמעשר בהמה לא הוה התם מעשר דגן לא בעי לאתויי התם לאיתקוש להדדי והשתא מהאי טעמא דאיתקש למעשר לא יהא נאכל כלל כמו מעשר בהמה בנוב וגבעון למ"ד לא קרבו חוכות והיו צריכין להמתין בבכור ומעשר עד שיוממו ונאכלין במומן לבעלים ומעשר שני לא יהא לו תקנה אלא בפדיון ויש ספרים דלא גרסי במתניתין מעשר שני כלל גבי נוב וגבעון וגרלה לפרש דלענין הבמה הוא שייך ס) להקיש דאי האי טעון הבמת מקום גם זה יהא טעון הבמת מקום כדקאמר לר' יהודה דאמר חוכות קרבו בבנוב וגבעון נאכל גם מעשר שני נאכל שם אבל מה שאין מעשר בהמה קרב לרבי שמעון משום דחוכות לא קרבו לענין זה אין שייך להקיש מעשר שני שלא יהא נאכל בכל מקום דהא דאין מעשר בהמה נאכל משום דבעי מתן דמים ואימורים ולא אפשר אבל מעשר שני שרי ומיהו קשה לדעיל בפרק קדשי קדשים (דף פ:) ילפינן מעשר מבכור דאין נאכל בזמן הזה ויש גירסות בספרים ושם פירשתי פ) ועוד קשה אי משכחת מעשר דנאכל בכל ערי ישראל א"כ הא דאמר בפרק כל שעה (פסחים דף לו:) מרבה אני מעשר שני לו היתר בכל מושבות דאמר ר' אלעזר מנין למעשר שנטמא כו' למה לי דרבי אלעזר הא כיון דבנוב (נאכל) וגבעון נאכל בכל ערי ישראל א"כ יש היתר בכל מושבות כדאמר התם (דף לח:) לקמיה בההוא פירקא גבי חלות תודה צ) ורקיקי נזיר נאכלין בנוב וגבעון וי"ל דאיצטריך התם דרבי אלעזר משום רבי יהודה דאמר בשמעתין שלש בירות הן של שילה ושל נוב וגבעון ושל בית עולמים לאכילת מעשר שני ואליבא דרבי יהודה וא"ת והיכי קאמר התם ומוצאת אני בכורים שאין להם היתר בכל מושבות והלא נאכלין בנוב וגבעון בכל ערי ישראל כמעשר שני ויש לומר דבכורים לא אפשר משום דבעו הנאה אצל המזבח ק) ובנוב [3] וגבעון ממטו להו התם

---

1. וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלִַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים:
מ"א ב, יא
2. וָחֵל לִבְנוֹת בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשֵׁנִי בְּשְׁנַת אַרְבַּע לְמַלְכוּתוֹ:
דה"ב ג, ב
3. כִּי לֹא בָאתֶם עַד עָתָּה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ:
דברים יב, ט
4. הֵיתָה לִי נַחֲלָתִי כַּאֲרִיֶה בַּיָּעַר נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל כֵּן שְׂנֵאתִיהָ:
ירמיה יב, ח
5. הָעִיט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הָעָיִט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ אִסְפוּ כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה הָתִיזוּ לֶאֱכֹלָה:
ירמיה יב, ט
6. וְאֵת מְנוּחָתִי עֲרֵי עַד פֹּה אֲשֶׁר כִּי אוֹתִיתִיךָ:
תהלים קלב, יד
7. כִּי בָחַר יְהוָה בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ:
תהלים קלב, יג

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com